

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quæ munera Christo offeramus, & de stabilitate monachorum
virtutisq[ue] difficultate. Ser. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

VI
A

tametsi ita loquimur. Non enim solum culpas arguimus perpetratas, sed ne fiant, etiam pramonendo impedire desideramus. Propterea enim plerumque contra vitia predicamus, ne singularia capitula & reprehensiones crebras facere cogamur, putantes bonis mentibus sufficere vel pro emendatione, vel pro vitiorum euitatione, predicationem quae sit ad omnes. Bona enim mens, bona voluntas, non expectat singularem sui reprehensionem: sed mox ubi didicerit in se labem aliquam, vltro occurrit vt emendetur. Propterea enim predicationes fiunt, vt auditoribus vitia & peccata ostendantur, arguantur, arceantur, emendantur aut caueantur. Atque ideo auditoribus ea quae conueniunt, dici debent. Nam si contra vsuras, si contra adulteria, si contra negotiatorum fraudes vobis predicarem fratres, quid agerem? prorsus nihil. Monachis monastica sunt inculcanda instituta, atque vt sui sint iurifurandi, quod Deo fecerunt memores, discantq; spiritu viuere, & mortificatis vitijs Deo vacare instituendi sunt: & quamuis alia fortasse libentius, non tamen fructuosius audiuntur. Si enim in sermonibus forte quispiam tangitur, vt sentiat sibi haec esse quae dicuntur necessaria, gaudendum est, quod sermo ociosus non fuit. Sed si bona sit voluntas, locum etiam inueniet vbi quiescat, & gratia Dei accedente fructum producat. Quod si mala sit audientis voluntas, is qui praedicat, si veritatem doceat, absq; culpa est, si auditor scandalizatur, hoc est, si sua obstinatione peior efficitur. Sic enim contigit & Domino Iesu, quod quidem audientes illum scandalizati sunt, quidam abierunt retrorsum. Et nos cum Paulo Apostolo odor sumus vitae bonis in vitam, & odor mortis malis in mortem. Verum, sicut praedixi, non vt haec ita sint in vobis, haec loquimur: sed ne tentet vos Satanas, vestram filij imbecillitatem pramonendo erigamus. Cuius vt astutias euadamus, pramuniat quae so nos sua gratia Iesus Christus Dei & Virginis filius, qui est benedictus in secula, Amen.

Prædicationum utilitas & effectus qui sint.

Rom. 8. Monachi qualiter instituendi sint.

Verbum Dei prædicanda quamuis auditores aliqui scandalizentur.

Matt. 15.

Ioan. 9.

2. Cor. 2.

Acto. 1.

IN SOLENNITATE APPARITIONIS DOMINI nostri Iesu Christi.

Quae munera Christo offeramus, & de stabilitate monachorum virtutisq; difficultate. Sermo I.

Obtulerunt Magi Domino munera, aurum, thus & myrrham. Matth. 2. Quicquid ad historiam festiuitatis hodiernae atinet fratres charissimi facis Euangelium, eiusque elucidationes nobis significant. Hoc nobis tantum restat inquirendum, vt quid nobis in his eruditionis proferatur, intelligamus. Tres Magi primitiae sunt gentium in fide, qui cum muneribus quaesierunt adorare Deum. Nullam hi receperant legem, nullam promissionem à Deo, praeter eam quae Balaam hariolo reuelata fuerat: cuius, notitia ad eos putatur peruenisse, quandoquidem astrorum contem plationi insistebant. Hi itaque dum stellam singularem, & praeter aliarum morem fulgentem ac situatam cernerent, in eius admiratione attoniti, quid per eam significaretur edoceri cupiebant. Quam cum regis esse magni, regis Iudaeorum didicissent, illico eadem duce, & Spiritu sancto trahente, vbi Christus natus fuerat, ad locum peruenerunt, offerentes eidem regi

Tres Magi primitiae gentium. Num. 24.

Munera à
religiosis
Deo offerē-
da quæ sint.
Psal. 65.
Castitas
quomodo
si seruanda.

Cogitatio-
nes quando
peccatum
mortale pa-
niant.

Quantam
nobis mun-
diciam Deus
exigat.

Paupertas
religiosorum
qualis esse
debeat.

regi infanti munera. Charissimi fratres, nos sumus, qui huc stella duce, id est, qui diuina gratia nos illustrante, peruenimus. Neque enim aliud quid nos huc ad Christum pertraxit (si tamen purè Deum quaesiuimus) nihil aliud nos conuertit, quàm lux diuinæ gratiæ, hæc sumus vocati, hæc etiam sumus traditi ad Christum. Non igitur iam sumus gratiæ Dei ingrati: offeramus oportet munera, reddamus vota Domino, quæ distinxerunt labia nostra. Quæ: Castitatem, paupertatem, obedientiam. Castitatem, ut non solum ab omni opere carnis impolluti, verùm etiam à cogitatione & affectione mundi firmi. Os contineat se à verbis impudicis & scurrilibus, manus atque omnia membra à lasciuia abstineant. Cor à delectatione quacunque carnali temperet. Atque ut breuiter dicam, profligata vndeunque atque omnium tam carnis quam spiritus illecebra, in castitate, in puritate & sinceritate templum Dei sanctum efficiamur. Quam breuis est delectatio, pro qua amittitur æterna beatitudo, quam vilis, quam spurca, quam denique nulla? Certum sit vobis charissimi, si quis in corde suo vltro voluet retineatque cogitationes de luxuria, aut alio quocunque peccato mortali, propterea quod consentit in delectationem rei cogitata, tamen si opere nolit, quamuis posset perpetrare, quæ cogitat: sed sponte delectatur, inquam, in delectatione peccati cogitatum peccat mortaliter, & Dei se facit regni exhæredem: secus si inuitus atque resistens patitur. Videte igitur quanta mundicia velit templum suum seruari Deus, quando non sinit, sed vetat sub æternæ damnationis pœna, ne ore, ne corde, ne mente, neve quocunque alio modo consentiamus peccato, ne sponte post deliberationem rationis permittamus, ut aliquid sit in nobis (cuius habemus potestatem) quod amicitiam habeat cum hoste suo, id est, cum peccato. Omnia namque membra, omnes cogitatus, omnes affectus, omnem denique intentionem nostram vult esse in nobis sancta, casta & pura. Videant igitur nunc, qui consentunt, quomodo clarè exprimant, si vel cogitationis delectationem, id est, peccati cogitatum ac voluptatem in corde retinuerint volentes, quamuis faciendi nullam habuerint voluntatem: quia si habuerint voluntatem cogitandi, idque propter delectationem quæ est in re cogitata, quæ res si in suo foret genere peccatum mortale, etiam delectatio cogitationis voluntaria, erit mortalis. Porrò ijs qui inuici phantasijs vexantur carnalibus atque renitentur, magis est ipsa tentatio ad virtutis exercitium, quam ad peccatum. Quicquid enim contra voluntatem nostram sentimus, quamlibet malum sit, nos non inquinat. Itaque Christo manus impolluta castitatis offeramus. Deinde alterum quod volumus, est paupertas, qua nullius rei dominium aut proprietatem habeamus, sed vsum tantum ad prælati voluntatem mutabilem ac reuocabilem. Unde absque violatione nulla est monacho copia (nisi administrationem sibi aliquam habeat commissam, quam bona fide pro voluntate prælati exequatur) quippiam magni parui dandi, aut à se alienandi. Alienandi dico, non solum à monasterio, sed etiam à seipso. Quapropter nequaquam absque vitio proprietatis monacho licet dare vel monacho alteri, vel fratri quicquam sine licentia quia nullius rei habet potestatem sed tanquam eorum quæ sibi accommodata sunt à prælato vsum duntaxat habet solum, siue sit cibus, siue potus, siue res aliæ quæcunque. Quem vsum si retinuerit, tas illi non erit alteri, quam prælati.

Prælato aut ei à quo iussu prælati accepit, reddere, nisi consensum prælati aliter habuerit faciendi. Ad paupertatis præterea obseruantiam necessarium est omnium quæ ad vsum habet, aut quorum vsum habet monachus, esse animo liberum atque alienum, quo paratus sit non solum absque verborum contradictione, sed etiam absque animi murmuratione atque tristitia ad præsentis voluntatem liberè resignare atque relinquere quicquid habet.

Si ita se monachus inuenit coram Deo, is gaudeat & gratias agat quod munus sanctæ paupertatis Christo offerendum habeat. Porro se aliter se inuenierit, vt aut det recipiatve quippiam sine licentia, aut vt clam velit esse prælato quod tractat, aut vt æquanimiter ferre non possit, si ab eo prælatus aliquid tollat, proprietarium non pauperem se cognoscat. Ideoq; pœniteat, & se antequam iudicetur à Domino, corrigat. Tertium quod Deo obtulimus & seruare debemus, est obedientia, vt nullius rei contradictionem aut electionè habeamus aliã, quã eã qua diuinæ obtemperandũ est, aut prælati (si constiterit) voluntati. Hic truncatur omnis tergiversatio, omnis excusatio, omnis exceptio, quia nudè, plenè ac integrè seruare debemus obedientiam. Non oportet te monache discutere, quare tibi hoc magis quam alteri præcipiatur, nec quare illud fieri iubeatur, est persequendum: sed cauendum magis, ne prauaricationis incidas periculum, neve obedientiæ perdas meritum.

Agendum est potius, vt abnegationis tuæ referas fructum. Hoc igitur tantum cura, vt sine murmure & tristitia per te fiat, quod prælatus iusserit faciendum. O quam fatui sunt & insipientes, qui licet obediant, cum murmure tamen faciunt, quæ debent. Laborem enim sibi augent, conscientia hilaritatè atque serenitatem tollunt, gaudium & pacem cordis à se procludunt & fructu atque mercede, imò gratia diuina (quam humiliter obtemperando sibi potuissent comparasse maiorem) se spoliant. Hæc sunt munera quæ Deo promissimus offerenda. Non tamen hæc tantum tria vota, sed alia etiam, puta conuersionem morum, stabilitatem ac perseverantiam Deo promissimus. Conuersionem morum, vt videlicet vitam nostram regulemus iuxta statuta nostra, sanctionesq; patrum nostrorum. In quibus cum præcipua sint conuersionis instrumenta, silentium & solitudo, cum maiori dispendio profectus spiritualis hæc deseruntur. Ostendat mihi quis bonum monachũ, qui non seruet silentium ac solitudinem. Impossibile est dari. Nam absque silentio & solitudine, is qui ex sua vocatione ea debet obseruare, nemo fiet spiritualis. Quomodo enim fieret per diuinam offensam & statutorum suorum transgressionem? Quocirca quisquis hæc contemnit, Deum contemnit, quia suam loquendi libidinem diuino beneplacito & propriæ saluti anteponebat. Magis enim eligit Deum offendere, quàm homini fratri in transgressionè eadem complici non acquiescere. Magis vult gratiam Dei à se, quam hominis amicitiam perniciosam (quæ contra Christum, contraque eiusdem beneplacitum conciliata est) elongari.

Heu infelix quisquis ad transgressiones conuersionis tuæ facilis, leuis aut contumax, quisquis abiecto Dei timore, quæ Deum offendunt tractare, aut agere non formidas. Quid proderit tibi huius aut illorum fauor aut amicitia super Christum non fundata, nec virtutibus, sed tentationibus & trans-

X x

gros-

Paupertas affectionis vt sit nec essaria.

Proprietarium quantum constituant.

1. Cor. 11. Obedientia religiosorum qualis esse debeat. Obediendum esse absque discussione & murmure

Conuersionem motum que sit.

Nemo absque silentio & solitudine spiritualis.

Amicitia contra Deum conciliata quam sit perniciofa.

VI
A

Errantium
multitudo
non facit
errori patro-
cinium.
2. Tim. 3.

Rfa. 125.
Matt. 3.
Luc. 3.

Stabilitas &
perseueran-
tia religiosi
necessaria
quæ sit.

Virtus vt
circa diffici-
lia versetur.

Virtutis ve-
ra probatio
quæ.

gressibus conciliata? Nonne cuncta, quibus homo innititur, Deo suo cepto, fallunt, deserunt: nec tunc excusabunt iuuabuntve nos, cum ad Christi tribunal rapiemur? Non dicere potes: Ego alios sic vidi transgredi. Nunquam exempla praua te excusabunt? Aut dicere ne potes? Metuebam persecutionem malorum, ided cogebam me illis conformare. Metuebas homines, non metuebas Deum? Nescis quia Paulus te præmonuit: *Omnes qui pie volunt viuere Christo, persecutionem patientur?* Sine ergo vt rideant te alij, sine vt murmurent. Semina tu interim lachrymas: veniet tempus vt in exultatione moras. Veniet tempus vt tu epuleris ab vbertate fructuum manuum tuarum. Verò, qui tuam deuotionem spernunt aut calumniantur, in tribulatione maxima erunt. Siquidem quando omnis arbor sterilis exciderit & in ignem mittetur, tunc & ipsi non solum oia, verum etiam & multò plus mala subibunt. Verùm illis sicubi sunt relictis, vos charissimi memores propitios vestri, tendatis semper ad perfectionem, nec regredi, sed progredi semper festinetis. Curate vt odorem sancti feruoris, bonumq; exemplum nouitatis posterisq; vestris relinquatis, quo in vita vestra non minus, quam in istis legant, quid liceat aut quid non liceat. Postremo, stabilitatem & perseuerantiam Deo ita promissimus nos & hoc in loco stabiliri, & in hoc viuere genere perseuerare. Propterea nusquam absque transgressione fas est vel in animum admittere cogitationem de mutando loco vel statu. Videant quoties contra suam professionem agant, si qui sunt, qui non solum intra se cogitant, sed nihil etiam non tentant, mouentes omnem lapidem, vt sui professionem, rupta loci stabilitate, ad aliud monasterium impetrent. Vt licet neminem, qui sua id ausus fuerit temeritate rogare absque graui animæ iactura, emissionem huiusmodi sciant impetrasse, neminem videant meliora inde, sed infirmiore multo factum, propterea quod ante à suis passionibus sit victus, quodque ea, quæ contra Deum & suam professionem sunt, impetunitate sua impetrauerit, atque ided, quæ malè inchoauit, necesse sit consummauerit, tamen alieno periculo nihilo doctiores aut prudentiores facti suapte voluntate ruere volunt in ignem. Verùm vobis charissimi fratres non sic, non sic vobis agendum est: quin potius quod semel Deo promissis, vobis placeat. Atque id aded, vt etiam quotidie renouetis feruorem bonæ voluntatis. Impossibile est enim animum stabiliri in aliquo bono proposito, quamdiu homo fluctuat, aut se non firmat in vno loco. Faciamus igitur hic, quod alibi necesse foret vt faceremus. Virtus vt virtus sit, necesse est vt habeat laborem, habeat quoque sui persecutionem. Familiare licet in virtute, vt quamuis omnem operam nauet, nihil se fecisse, nihil se passam existimet, quemadmodum ediuersò peculiare est iniquitati, vt cum bonos cunctos premat, se premi clamet, propterea quod boni eorum non consentunt iniquitati. In persecutione igitur virtus quæ vera est virtus, crescit: quæ falsa, deficit. Hoc enim solo pacto virtus probatur, si constans, dum persecutionem patitur, inuenitur. Et clarior quoque inter diuersa nobiliorq; est, quæ inter prospera. Longè enim plura, atque excelsiora sibi merita comparat, quisquis inter malos, quam qui inter bonos bonus est. Nemo tamen fratres suos aestimare debet malos, licet videat in eis, quæ non sint imitanda, sed mittat hæc diuino iudicio, quamdiu eos ex officio non tenetur iudicare. Sicut domino

domino stent aut cadant. Ipse interim suam conscientiam custodiat: quam non custodiet si vel alios iudicare, vel ex ore aliorum, aut fugiendo vituperium, aut expectando laudem, voluerit habere testimonium. Hoc enim nequaquam securum aut firmum habebit, nisi conscientia, nisi sacra scriptura, nisi denique praelati iudicium consentiant. Tunc enim his testantibus consolari potest seipsum, quod ambulet in lumine, hoc est, in veritate, quod omnibus nobis largiatur Iesus Christus Dei & Virginis filius, in secula benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De stelle conditione, Magorumq; fortitudine ac deuotione.

Sermo II.

Apparuit benignitas & humanitas Saluatoris nostri Dei, ad Titum 3. Charissimi fratres, quomodo Dei gratia potuisset benignior nobis exhiberi aut maior, quam quod idem, qui est iudex & vindex noster, factus est nobis Saluator? Antehac Deus vocabatur absconditus, Deus ultionum, Deus exercituum, Deus iudicij, cuius omnipotens nomen eius, nunc vocari vult Emanuel, Iesus Saluator. Nec hodie quemadmodum olim, cum ad filios Israel descenderet super montem Oreb, audiuntur tonitrua, nec micant fulmina, nec buccina clangor metum atque formidinem incutit audientibus, nec prohibetur, ne vel radicem quidem montis accedat quispiam: sed monstratur iucunda lux de caelo, nox vertitur in diem, auditur Angelorum iubilis cantantium atque laudantium Deum, dicentiumq;: *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonae voluntatis.* Mittuntur ab Angelo pastores, & sideris ductu adueniunt reges ab Oriente. Inuenitur infans quidem paruus, sed amabilis nimis in praesepi, Deus & homo. Non iam gentes nobis improperant: *Vbi est Deus eorum? Ecce in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est.* Ecce apparuit benignitas & humanitas Saluatoris nostri Dei. Apparuit, & sicut pro omnibus venit, ita omnibus quantum in se fuit, hoc est, quae rebus se benignum ac piū exhibuit. Propterea. n. deposita maiestate, in humana natura, in infirmitate, in paupertate, in labore, & afflictione apparuit, in profundissima humilitate vixit, ut nemo sit, qui illum non requirere audeat, nemo qui accedere metuat. Adde nunc quanta apparuerit benignitas in gentium vocatione, quantum hodie primitias in his Magis gentilitas ipsa Christo misit. Quanta, inquam, pijsimi Dei nostri benignitas, quae hos Magos, ut stellam obseruarent, monuit: ut inuenirent, ostendit: ut agnoscerent, edocuit: ut sequerentur, inuitauit: & ne cuiusuis potestatem metuerent aut tyrannidem, confortauit. Quanta benignitas, quod illis non angelum, non prophetam, (quos fortasse respiciissent) sed quod illis erat familiare, quod illos utpote Astrologos permoueret) stellam misit, quae sua nouitate curiosos in sui admirationem conuerteret, quae sua singularitate ad inuestigandum alliceret: quae denique mirra, sed occulta virtute quadam (quod vel in eius significatione, vel reuelatione discabant) ad sequendum illos attraheret? Mira sane dispensatio: & inscrutabilis sapientia Dei super filios hominum, omnia disponens suauiter: quae nimirum & hominum & gentium moribus condescendens, omnium

Rom. 14.
Testimoni-
um vnde
querendū.
Ioan. 8.

Esaiæ 45.
Psal. 93.
Esaiæ 6.
Esaiæ 30.
Exod. 15.
Esaiæ 7.
Matt. 8.
Exod. 19.
Exod. 20.
Benignitas
Saluatoris
quanta.
Luca 2.
Matt. 2.
Psal. 113.
Baruc. 3.
Tit. 3.

Quare ma-
gos Chri-
stus per stel-
lam & non
per angelū
aut prophe-
tam voca-
uerit.

Sapientia